

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

GK 40
7/10249

24.02.10 - 09315

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 04.11.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/10249-16615/35934 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, İstanbul Milletvekili Sayın Sacid YILDIZ tarafından tevcih edilen 7/10249 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Sağlık Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

Hazine Müsteşarlığı Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No:36, 06510 Balgat/ANKARA
e-posta: hacer.eroğlu@hazine.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hacer EROĞLU Memur
Tel: (0 312) 204 6578 Faks: (0 312) 223 58 07
Elektronik Ağ: www.hazine.gov.tr

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SACİD YILDIZ'IN BAŞBAKAN SAYIN RECEP
TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ 7/7768 ESAS NUMARALI SORU
ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1: Ortada böylesine acı bir tablo tüm gerçekliğiyle karşımızda dururken hala krizin ülkemize uğramadığı iddia edilebilir mi?

SORU 2: Vatandaşlarımızın böylesine dramatik kararlar alarak kendi sağlıklarını riske atmalarında krizin etkisi nedir?

CEVAP 1, 2:

2009 yılının ilk çeyreğinde, Türkiye ekonomisi yüzde 14,7 oranında daralırken krize karşı alınan tedbirlerin etkisiyle ekonomideki daralma hız kesmeye başlamış ve daralma hızı ikinci çeyrekte yüzde 7,9 ve üçüncü çeyrekte yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı son çeyreği ve yıl geneline ilişkin milli gelir rakamı 31 Mart 2010 tarihinde açıklanacaktır. Ancak, yılın son çeyreğine ilişkin olarak açıklanan öncü niteliğindeki üretim ve tüketim göstergeleri ekonominin büyüme sürecine girdiğine işaret etmektedir. Sanayi üretimi verileri, 2009 yılı son çeyrek üretim ortalamasının üçüncü çeyrek üretiminin üzerinde gerçekleştiğini göstermektedir. 2009 yılı ilk çeyreğinde önemli ölçüde gerileyen kapasite kullanım oranı benzer şekilde ikinci çeyrekte itibaren sergilediği toparlanma eğilimini son çeyrekte de sürdürmüştür. Talep tarafında ise tüketime ilişkin olarak, vergi teşviklerinin sona ermesine rağmen, firmaların kampanyaları sonucunda dayanıklı mal satışları ve tüketim endeksleri son çeyrekte artış eğilimi sergilemiştir. Son çeyrekte yatırıma ilişkin göstergelerden mevsimsellikten arındırılmış sermaye malları üretiminde daralma önemli ölçüde hız kesmiş, sabit yatırım harcama beklentisi ise artış eğilime girmiştir. Benzer biçimde ticari araç satışları ve ticari kredilerdeki artış önümüzdeki dönemde yatırımların artacağı sinyalini vermektedir.

Kurulan şirket sayısı ile kapanan şirket sayısı arasındaki farkı gösteren net şirket sayısı, 2008 yılının aynı ayına göre 2009 yılı Ekim ayında yüzde 20,9, Kasım ayında yüzde 16,9, Aralık ayında ise yüzde 77,8 oranında artış göstermiştir.

Ekonomideki toparlanma eğilimi güçlenerek devam etmektedir. Nitekim, Ocak ayında yükselen kapasite kullanım oranları sanayi sektöründe mevcut dönemdeki canlanmaya işaret

ederken, Ocak ayı Tüketici Güven ve Tüketim Endeksleri ile Reel Kesim Güven Endeksindeki artış ise bekleyişlerde ve risk algısında iyileşmeyi ortaya koymakta ve bu duruma paralel olarak önümüzdeki dönemde de ekonomik aktivitede canlanmanın devam edeceği sinyali vermektedir.

Krizle birlikte istihdam azalmış ve işsizlik oranları artmıştır. 2010 yılında da bu eğilimin devam edeceği öngörülmektedir. Türkiye’de de küresel kriz nedeniyle başta ihracata yönelik üretim yapan sektörlerde olmak üzere işsizlik oranı yükselmiştir. Bununla birlikte işsizlik oranındaki artış 2009 yılı ikinci çeyreğinden itibaren hız kesmiştir. İktisadi faaliyetin yavaş fakat istikrarlı bir toparlanma eğilimine girmesi, henüz arzu edilen seviyede olmamakla birlikte işgücü piyasasına da olumlu biçimde yansımaktadır. Kasım ayı işgücü verileri sanayi istihdamındaki daralmanın hız kestiğini, hizmetler istihdamındaki artışın ise yükseldiğini göstermektedir. 2010 yılında büyümenin yeniden başlaması ile birlikte işsizlik oranının da kademeli olarak düşmesi beklenmektedir.

SORU 3: Etik kuralların çalışma yöntemlerinde bir değişiklik yapılacak mıdır?

SORU 4: Organ nakillerinin organ satışına yol açmadan yapılabilmesi için kadavradan organ nakillerini kolaylaştıracak yasal düzenlemeler yapılacak mıdır ?

CEVAP 3-4:

2238 sayılı "Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun" ile 5237 sayılı "Türk Ceza Kanunu" hükümleri uyarınca, ülkemizde hukuka aykırı olarak organ ve doku almak, saklamak, aşlamak ve nakletmekle; bunların alım satımını yapmak, alım ve satımına aracılık etmek veya komisyonculuğunu yapmak suç teşkil etmektedir. Bu nedenle, organ ve doku nakillerinde söz konusu kanun hükümlerine uygun işlem yapılması gerek hukuki yönden, gerekse etik açıdan büyük önem arz etmektedir.

Bakanlığımızca Yerel Etik Kurul çalışmalarının ve internet sitelerinin izlenmesi neticesinde elde edilen bilgi ve duyurular üzerine 21.05.2008 tarihinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı ile Bakanlığımızda bir toplantı yapılmış olup, Emniyet Müdürlüğü yetkililerine konu hakkında bilgi verilmiştir. Bu çalışmalar çerçevesinde emniyet güçlerince yürütülen operasyonlar neticesinde 25 organizatör şahıs gözaltına alınmış, bunlardan 16'sı tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir. Söz konusu operasyonlarda Yerel Etik Kurulları yanıltmak için bazı suç organizasyonlarının oluşturulduğu, organizasyonu yapan kişilerin alıcı ve verici şahısların Etik Kurul'dan rahatça geçebilmelerini sağlamak amacıyla vericilere alıcıların, alıcılara ise vericilerin kişisel bilgileri hakkında ayrıntılı not kâğıtları

dağıttıkları, alıcı ve verici şahıslardan bu bilgileri ezberlemelerini istedikleri ve bu şekilde alıcı ve verici şahısların Etik Kurulunca sorulabilecek muhtemel sorulara doğru yanıtlar vererek kuruldan geçmelerini sağladıkları görülmüştür.

Ülkemizde bu tür olayların meydana gelmesini engellemek, akraba dışı organ nakillerini daha fazla denetim altına almak ve mevcut mevzuat üzerinde gerekli değişiklikleri yapmak için Bakanlığımızda konu hakkında sürdürülen çalışmalara hız verilmiştir. Makam'ın 01.10.2009 tarih ve 37682 sayılı Oluru ile Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi Yönergesi'nde yapılan düzenlemeyle organ nakli merkezlerinin kendi bünyesinde oluşturulan Yerel Etik Kurullar kaldırılarak, bu kurulların görev ve yetkileri Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesi ile teşkil olunan Etik Kurullara devredilmiştir. Ayrıca, söz konusu kurullarda uygun bulunan taleplerin de Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Kurulunda bir kez daha değerlendirilerek onaylanması kararı alınmıştır. Bundan böyle, akraba dışı organ naklinin gerçekleştirilmesi için hem yukarıda belirtilen Etik Kurulundan hem de Ulusal ve Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Kurulundan olumlu görüş alınması gerekmektedir.

Ülkemizde organ bekleyen hasta sayısı, elde edilen kadavra organ sayısından kat kat fazladır. Organ ticareti ile mücadelede en iyi yöntem kadavra organ sayısını artırmaktır. Organ bekleyen hastaların çoğunluğuna organ bulunduğu takdirde organ ticaretinin önüne geçilmiş olacaktır. Beyin ölümü gerçekleşen kadavra vericilerden elde edilen organ sayısının artırılmasında yasal düzenlemelerden çok, halkın ve sağlık personelinin organ bağışı hakkındaki bilincinin artırılması daha etkili olmaktadır. Bu çerçevede, kadavra organ bağışının gerekliliği ve öneminin vurgulanması, kadavra organ sayısının artırılması ve bu konuda bilincin yükseltilmesi amacıyla Bakanlığımızca hem sağlık personeline hem de halka yönelik olarak, yazılı ve görsel iletişim araçları da kullanılmak suretiyle çeşitli eğitimler yapılmaktadır. Söz konusu çalışmalar neticesinde 2002 ve 2008 yılı verileri karşılaştırıldığında tespit edilen kadavra verici sayısı 102'den 242'ye; tespit edilen beyin ölümü sayısı da 148'den 720'ye yükselmiştir.